

دوستان نگران نباشید

تابلوها در خیابان حافظ هستند!

عاطفه جعفری
دبیر گروه فرهنگ

همه چیز از صحبت‌های ناصر امامی، عضو شورای شهر تهران شروع شد. امامی ۲۵ شهریورماه در تذکری به شهرداری تهران اعلام کرده بود که ۳۰ تابلوی ارزشمند از موزه امام علی (ع) که متعلق به شهرداری تهران است چند ماه قبل از محل این موزه خارج و به بهانه برگزاری یک نمایشگاه به جای دیگری برده شده است و هنوز به این موزه بازنگشته و معلوم نیست کجا هستند؟ او در همین تذکر به ارزش مالی و معنوی این تابلوها اشاره کرده و گفته بود که ارزش تنها یکی از تابلوهای خارج شده از این موزه، ۳۰ میلیارد تومان است. همین چند خط باعث شد تا رسانه‌ها به این موضوع بپردازند و از سرنوشت این آثار گزارش تهیه کنند. برخی رسانه‌ها، با استناد به اطلاعات سایت Worldart Dubai گفتند، ۱۴ اثر از این ۳۰ اثر ارزشمند هنرمندان ایرانی که از موزه امام علی خارج شدند در کشور امارات و شهر دبی فروخته شده، از ۱۶ اثر دیگر خبری نیست. بعد از انتشار این گزارش، سعید صدرزاییان، عضو هیات مدیره سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران به این موضوع واکنش نشان داد و در رابطه با شایعات

مطرح شده پیرامون ۳۰ تابلوی این سازمان توضیحاتی ارائه کرد. او در بخشی از صحبت‌هایش می‌گوید: «برخی از این آثار مربوط به هنرمندانی است که در طول ۲۵ سال گذشته در ورک شاپ‌های این سازمان شرکت کرده‌اند و اساساً اکنون ارزش هنری آنها تغییر کرده است. برخی دیگر از این آثار برای همایش‌ها، دعوتنامه‌ها و... از هنرمندان خریداری می‌شده که به عنوان جلد دعوتنامه، پوستر و کارت دعوت استفاده شده و بسیاری موارد مشابه. این امر موجب شده که سازمان فرهنگی و هنری انباشتی از آثار ذی قیمت داشته باشد. البته برخی از این آثار به جهت بازاری شدن طراح ارزش خود را از دست داده‌اند.» بخش مهم صحبت‌های صدرزاییان را باید در خصوص قیمت این آثار دانست که می‌گوید: «این آثار جمعاً ارزش شان به سه میلیارد تومان هم نمی‌رسد، چه برسد به ۳۰ میلیارد تومانی که نقل شده است.» بعد از انتشار این خبر هم عکس‌هایی از قیمت‌گذاری این ۳۰ اثر منتشر شد که گران‌ترین آن مربوط به اثر آیدین آغداشلو به مبلغ یک میلیارد تومان است. اینکه قیمت‌گذاری چطور انجام شده است که ۳۰ میلیون تومانی هم در بین این آثار وجود دارد را حتماً باید کارشناسان این حوزه جواب بدهند. اما ما قرار است روایتی داشته باشیم از اینکه تابلوهای موزه امام علی الان کجا است؟ و چند تابلو در دبی به فروش رسیده است؟

فقط ۲ اثر موزه امام علی (ع) به فروش رسیده است

طبق پیگیری‌های روزنامه «فرهیختگان» با رصد سایت Worldart Dubai هیچ اطلاعاتی مبنی بر اینکه این آثار فروش رفته‌اند وجود ندارد. یک اثر آیدین آغداشلو، سه اثر علی اکبر صادقی، یک اثر محمود جوادی پور، یک اثر مهدی حسینی، یک اثر رضا هدایت، دو اثر هانیبال الخاص، یک اثر عنایت‌الله نوری نظری، یک اثر حبیب توحیدی، یک اثر از حسین محجوبی، یک اثر صادق تبریزی و یک اثر احمد خلیلی فرد ۱۴ اثر روی این سایت هستند. البته هیچ اطلاعاتی مبنی بر فروش این ۱۴ اثر در این سایت ثبت نشده است. حالاً بر سر این است که چند اثر از این ۳۰ اثر موزه امام علی (ع) به فروش رسیده است. اردیبهشت امسال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران با یک تفاهنامه یک ساله این ۳۰ اثر را به موسسه نام با ماهستان می‌سپارد. البته این ۳۰ اثر شامل یک اثر حجمی و ۲۹ تابلو نقاشی - خطاطی است. ۱۴ اثر از سوی موسسه نام با ماهستان به دبی

تفاهنامه یک ساله موسسه ماهستان و شهرداری

وجود دارد. این موسسه یا موسسه‌های دیگری که در این حوزه فعالیت می‌کنند باید نکاتی در نظر داشته باشند، اولین شرط این است که آثار ملی و میراثی نباشند، یعنی اگر اثری در موزه نگه‌داری می‌شود و همه می‌دانیم که میراث ارزشمندی است نمی‌تواند در اختیار موسسه‌ای برای فروش در نمایشگاه چه در داخل و چه در خارج از کشور قرار بگیرد، نکته بعدی این است اگر از هنرمند چندین اثر وجود داشته باشد اثری انتخاب می‌شود که معمولی‌تر و قیمت کمتری دارد و هزینه فروش این اثر باید برای آثار دیگر این هنرمند گذاشته شود.

قیمت‌گذاری را شفاف کنید

در خصوص قیمت‌گذاری این آثار هم حرف و سخن بسیار است. اینکه برخی می‌گویند قیمت ۳۰ اثر موزه امام علی روی هم به سه میلیارد نمی‌رسد و از طرفی دیگر قیمت ۳۰ میلیاردی روی یکی از این آثار گذاشته می‌شود، طبعاً ما در این خصوص اظهار نظر نمی‌کنیم و حتماً کارشناسان این حوزه می‌توانند قیمت این آثار را بعد از دیدن آن مشخص کنند، اما باز هم با توجه به تفاهنامه موجود بین شهرداری و موسسه ماهستان، قیمت‌گذاری کارشناسان دو طرف و با جمع مبلغ کل آثار به رقم چهار میلیارد و ۴۲۰ میلیون تومان می‌رسیم. اما بازم روند قیمت‌گذاری شفاف نیست، می‌شود مسیری درست

این استدلال‌ها کافی نیست

همیشه گفته می‌شود که شفافیت باید باشد و در کنارش مسئولان و مدیران، پاسخگوی افکار عمومی و سوال‌هایشان باشند، اما در همین اتفاق مواجه می‌شویم با شهرداری که اصلاً برای افکار عمومی ارزشی قائل نیست که حتی بگوید همه این آثار به فروش نرسیده یا دلیل اصلی این کار چه بوده است؟ آیا همیشه این روال برای آثار هنری وجود دارد یا نه؟ البته شاید آنها این حق را به خود می‌دهند که برای آثاری که معتقدند ارزش زیادی شان به سه میلیارد هم نمی‌رسد، پاسخی به مردم ندهند؛ تا لحظه نوشتن این گزارش، هنوز خبری از این شفافیت وجود ندارد که یک نفر در شهرداری تهران اعلام کند فقط دو اثر به این دلایل و با این تفاهنامه به فروش رسیده و جای آثار هم امن است و اگر در مدت زمان مشخص شده به فروش نرسند به موزه برمی‌گردند، ولی ترجیح می‌دهند این موضوع را به قیمت پایین آثار تقلیل دهند، حالا می‌خواهد مردم قانع شوند یا نشوند، برای آنها ارزشی ندارد. صحبت‌های سعید صدرزاییان، عضو هیات مدیره سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران هم سوال‌های زیادی را اینجا می‌کند. او در بخشی از صحبت‌هایش فرسوده بودن انبارهای نگه‌داری این آثار را در فروش شان دخیل ندانسته و می‌گوید: «دست‌اندرکارانی که اهل فن هستند، می‌دانند که گنجینه آثار در موزه امام علی (ع)، تقریباً بهترین گنجینه ما است و حتی می‌توان آن را با گالری‌های شخصی مقایسه کرد.» البته او مدل نگه‌داری موزه‌ها از آثار را صحیح و فنی

برای اینکه به برخی سوال‌هایی که در ذهن مان داشتیم جواب دهیم به سراغ موسسه نام، یا همان ماهستان که اسمش در نمایشگاه دیده شده است، رفتیم تا بدانیم چه فعالیتی را در حوزه هنرهای تجسمی انجام می‌دهند. موسسه فرهنگی هنری نام کارش را از سال ۱۳۰۰ شروع کرده و محمد زوربی نصرآباد، مدیرعامل این موسسه هنری است. نکته این گفت‌وگو در اینجاست که موسسه نام حق اظهار نظر رسانه‌ای در خصوص این ۳۰ اثر را با توجه به یکی از بندهای تفاهنامه با سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران ندارد. طبق بند ۷-۴ این تفاهنامه طرف دوم (موسسه ماهستان) متعهد است قبل از هر گونه کار رسانه‌ای بابت آثار طرف اول می‌بایست موضوع را اطلاع و در صورت مجوز؛ مکتوب موضوع را اطلاع‌رسانی کند. برای همین مدیرعامل این موسسه در مورد این موضوع نمی‌توانست صحبتی داشته باشد. اما در خصوص اقداماتی که در حوزه اقتصاد هنر در این سه سال فعالیت داشتند صحبت کرد. وقتی از زوربی نصرآباد می‌خواهیم در مورد این موسسه صحبت کنیم اولین نکته‌ای که می‌گوید و روی آن تأکید دارد این است که موسسه نام تنها مجموعه‌ای است که در اقتصاد هنر فعالیت می‌کند تا آثار هنری را به شکل‌های مختلف به خانه‌های مردم برساند. او عنوان «نام» که برای این موسسه انتخاب شده است را برگرفته از کلمات نگار آفاق ماهستان می‌داند و می‌گوید: «نگاره کارش طراحی و تولید محصول است. مثلاً ما کاری را در این موسسه انجام دادیم تا مردم با آثار هنرمندان معاصر ایران آشنا شوند، مثلاً طرح این هنرمند روی یک بوم زده می‌شود تا مخاطبان بتوانند با رنگ آمیزی آثار بزرگان نقاشی ایران لذت نقاشی را تجربه کنند.» او در خصوص انتخاب این آثار در بخش نگاره موسسه نام می‌گوید: «آثاری انتخاب کنیم که دارای مفاهیمی متناسب با فرهنگ ایران باشند. این هنرمندان علاوه بر اینکه صاحب سبک به شمار می‌روند، سابقه طولانی در عرضه فعالیت‌های هنری از جمله برگزاری نمایشگاه و همچنین آموزش هنر و تربیت

کارمان گنجینه‌داری است

شاگردان داشته‌اند. آفاق یک بخش دیگر این موسسه است که کارش پخش و فروش آثار به صورت آنلاین و حضوری است. در تهران فروشگاه داریم و این آثار به فروش می‌رسد و درصدها هستیم تا در استان‌های مختلف هم این فروشگاه‌ها را داشته باشیم.» زوربی اشاره‌ای هم به اینکه چرا این موسسه به سمت اینکه آثار تجسمی را به خانه‌های مردم در دیگر کشورها، خط تولید محصولات فرهنگی به شکل انبوه با مخاطب شناسی در گام نخست و بازاری‌سختی و توزیع مناسب در گام‌های بعدی گره خورده است. ما در ایران شاهد تلاش‌های زیادی بوده‌ایم که محصولات کاربردی هنری خلق و تولید کنیم، اما اغلب طرح‌ها با شکست مواجه شده‌اند؛ چراکه این سه عنصر مهم را نادیده گرفته‌اند. به عنوان مثال برای مقابله با میل وافر کودکان برای استفاده از لوازم التحریرهایی که همان‌ها غیر ایرانی دارند محصول درخور و مناسبی که قیمت تمام شده مقرون به صرفه‌ای داشته باشد، خلق و تولید نکرده‌ایم. اما تلاش ما این است که با کمک گرفتن از آثار ارزشمند هنرمندان و بررسی سایر عناصر، به نتایج مطلوبی برسیم.» زوربی نصرآباد در ادامه ماهستان را مجموعه دیگر نام معرفی می‌کند و می‌گوید: «ماهستان کارش گنجینه‌داری و حراج است. کارهایی که قیمت بالایی دارند و می‌تواند در نمایشگاه‌های مختلف عرضه کرد، اما باز هم در این میان به فکر مردم هستیم و اگر ماهستان اثر خوبی را ببیند که خانواده‌ها بتوانند از آن بهره‌مند شوند، به نگاره معرفی می‌کند تا آنها این کار ارزشمند را برای مردم تولیدات مختلف داشته باشند.» نکته دیگری که زوربی نصرآباد به آن اشاره می‌کند، اینکه این موسسه موسسه یک شبه ساخته نشده، کارش مشخص و در مسیر قانون است. وی می‌گوید: «این موسسه در سه سال فعالیت خودش توانسته است معتبر و شناخته شود و در حوزه اقتصاد هنرهای تجسمی فعالیت‌های زیادی انجام داده است. فرایند این کار موسسه هم که برای انتقال این آثار از موزه امام علی (ع) به این موسسه انجام شده است کاملاً روشن و شفاف است.»

اثر فروخته شده هانیبال الخاص در نمایشگاه دبی

اثر فروخته شده هانیبال الخاص در نمایشگاه دبی

